

Spirituality, religion and upbringing

Zbigniew Marek

Jesuit University Ignatianum, Krakow, Poland

ABSTRACT

The article offers reflection on the significance of referring to religion – which constitutes the basis of spiritual development of a human being – in educational processes. Without questioning the role of natural spirituality in educational processes, the role of spirituality based on the relations of human beings with Transcendence is emphasised. Frequent misunderstandings in this area often originate from a lack of thorough knowledge of the religious message directed at education, as it cannot be identified with attaining one's goals (the message of a doctrine). A reflection on the tasks of pedagogy of religion can be helpful in analysing the relation between education and religion. Bearing this in mind, the author highlights the vital role of education and upbringing in a person's spiritual development. The author believes that such development will help a person open to a reality where 'to have' is not the most important value. This is why spirituality understood in its broadest sense is so important in education. It also enables a person to open not only to natural cognition, where the intellect plays the leading role, but also to religious cognition, where the central role is played by the answers to existential questions 'offered' to people by God, which is the essence of the pedagogy of religion.

Key words: Religion, spirituality, spiritual life, education, Transcendence.

Duchowość, religia i wychowanie

Zbigniew Marek

Akademia Ignatianum, Kraków, Polska

STRESZCZENIE

W artykule podjęto refleksję nad zasadnością odwoływania się w procesach edukacyjnych do religii stanowiącej fundament rozwoju duchowego człowieka. Bez kwestionowania udziału w procesach edukacyjnych duchowości naturalnej, zostaje podkreślona rola duchowości odwołującej się do relacji człowieka z Transcendencją. Występujące na tym polu nieporozumienia w wielu przypadkach biorą się z nieznamomości religijnego przesłania wobec edukacji, jako że nie można go utożsamiać z realizacją celów własnych (przekazem doktryny). Wiele światła przy ustalaniu relacji między edukacją a religią może wnieść refleksja nad zadaniami rozwijanej pedagogiki religii. Z tym przekonaniem autor wskazuje na znaczenie edukacyjno-wychowawcze troski o rozwój duchowy człowieka. Uważa też, że rozwój ten będzie wspierać otwarcie osoby na rzeczywistości wykraczające poza pojęcie „mieć”. Z tych powodów istotne dla całej edukacji są działania dowartościowujące walory, jakie zawiera w sobie pojęcie „duchowość”. Na tej drodze upatruje też możliwość otwierania osoby nie tylko na rzeczywistość poznania naturalnego, w którym wiodącą rolę spełnia intelekt, ale też na poznanie religijne. W tej drugiej formie poznania dominującą rolę spełniają „podawane” ludziom przez Boga wyjaśnienia ich egzystencjalnych pytań, którymi szczegółowo zajmuje się pedagogika religii.

Słowa kluczowe: Religia – duchowość – życie duchowe – wychowanie – Transcendencja.